

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมาย
การเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
The Study of Necessity Needs in the Learning Management of Sex Education
in order to Achieve the Goal of Learning Health Education
of Students in Context of the Three Southern Border Provinces

พิชามณูญ์ จันทุรัส* และ สาริศา โต๊ะหะ
Pichamon Janturos* and Sarisa Tohha

สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Physical Education and Health Education, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author, E-mail: pichamon.j@yru.ac.th, โทร. 092-5323642

วันที่ส่งบทความ 26 กรกฎาคม 2565 วันที่แก้ไขครั้งสุดท้าย 16 ตุลาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ 26 ตุลาคม 2565 วันที่เผยแพร่ออนไลน์ 1 มกราคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการแนวทางของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการโดย (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสภาพและบริบททั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกข้อมูล และทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จากนั้นนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนมาสังเคราะห์ร่วมกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในพื้นที่ จำนวน 9 คน โดยการคัดเลือกแบบกึ่งอหิมะ ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพบริบททั่วไปมีการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่เกี่ยวกับความเชื่อตามหลักศาสนา ค่านิยม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีการจัดการศึกษาที่เน้นในหลักศาสนาเป็นสำคัญ ส่งผลทำให้การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันยังขาดการเชื่อมโยงด้านความรู้ ทักษะคิด และทักษะต่าง ๆ ตลอดจนการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในสถานะที่กำลังประสบกับปัญหาสุขศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศศึกษาในพื้นที่ 2. ความต้องการแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้เน้นที่องค์ประกอบหลักของการเรียนรู้ เพราะเป็นสิ่งที่นำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่มุ่งหวังในมิติของจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยต้องเน้นให้ผู้ได้เรียนรู้ได้รู้จากการลงมือปฏิบัติที่เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งในและนอกห้องเรียน โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างของบริบทในพื้นที่ เพื่อความเหมาะสมในการเชื่อมโยงในการนำองค์ความรู้ไปบูรณาการประยุกต์ปรับใช้ได้เหมาะสม

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การจัดการเรียนรู้ เพศศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purpose of this research was to study the current state and the need for guidelines of sex education learning management to achieve the goal of learning health education among students in the context of the three southern border provinces. The research process consisted of (1) studying related documents and research on the issues and general contexts related to learning management. Instruments for the study included a tool used as a recorder of data followed by content analysis, (2) semi-structured expert interviews which were content analyzed. Then the two parts of the data were synthesized together by the sample group of 9 experts involved in the management of sex education in the area selected with snowballing technique. The findings revealed that 1) The general context reflected the uniqueness in the area of religious beliefs, values, language used in communication, way of life and management of education that focuses mainly on religious principles resulting in the current learning management lacking the connection of knowledge, attitudes and skills as well as learning management direction as a focus of real-life learning in a situation that is experiencing problems health education related to sex education in the area. 2) The need for guidelines for learning management that focus on the core elements of learning because it leads to the desired outcome in the dimension of purpose, content, learning activities, media, learning resources and assessment and evaluation. The emphasis should be for the learners to learn from their practical experience of proactive learning management both inside and outside the classroom by taking into account the contextual differences in the area for the appropriateness of linking in the application of knowledge to integrate and apply appropriately.

Keywords: Needs, Learning management, Sex education, Three southern border provinces

บทนำ

การศึกษาไม่ควรหยุดนิ่งอยู่กับที่ ปัจจุบันได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ให้แนวทางและวิธีการใหม่ ๆ ที่นำไปสู่ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม โดยสามารถ นำองค์ความรู้ไปปรับใช้ โดยที่ผู้สอนนั้นควรตระหนักและคำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้านเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ อีกทั้งต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับบริบทเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562, น.13) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของกระบวนการที่ส่งผลทำให้มี ประสิทธิภาพคือผู้สอน เนื่องจากเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมให้กับผู้เรียนโดยตรง ซึ่งผู้สอนจะต้องพัฒนาตนเอง อยู่เสมอเพื่อความเป็นครูมืออาชีพที่สามารถออกแบบและพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงาม สอดคล้องกับ (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562, น.13) ที่กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญในการทำให้การเรียนรู้มีคุณภาพคือผู้สอน เพราะมีหน้าที่หลักในการพัฒนาและจัดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีประชากรรวม 1.95 ล้านคน ส่วนใหญ่ร้อยละ 83 นับถือศาสนา อิสลาม มีความเป็นเอกลักษณ์ทางสังคมของประชาชนแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ (กลุ่มงานบริหาร ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2565) เช่น ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การนับถือศาสนา ประเพณีและ วัฒนธรรม การแต่งกาย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมุมมองความคิด ทั้งนี้บริบทโดยทั่วไปในพื้นที่ยึดหลักศาสนา เป็นสำคัญในการดำเนินชีวิตด้วยความหลากหลายที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดของประชากร ในพื้นที่ และเป็นที่มาของการอาศัยอยู่ร่วมกันที่เรียกว่าสังคมพหุวัฒนธรรม คือ การอยู่ร่วมกันบนความหลากหลาย ที่มีความแตกต่างกัน ในเรื่องของภาษา ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น แต่ทั้งนี้ยังสามารถดำรงชีวิตอยู่ ร่วมกันได้อย่างมีความราบรื่นและความผาสุก โดยมีการศึกษาเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษของพื้นที่ที่มีลักษณะที่ สร้างเงื่อนไขให้แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ โดยมีการจัดการเรียนการสอนภาคสามัญทั่วไปควบคู่กับการสอนศาสนา หลักสูตรการสอนที่ใช้ยังคงมีความหลากหลาย ทำให้ในพื้นที่ยังประสบกับปัญหาการจัดการจัดการเรียนรู้อย่าง ไม่มีความสอดคล้องกับบริบท ขาดการศึกษาความต้องการที่มาจากผู้เรียน และความต้องการจากชุมชนในพื้นที่ อีกทั้งกระบวนการจัดการจัดการเรียนการสอนควรมีความสอดคล้องกับสภาพในความแตกต่างของบริบท สามจังหวัดภาคใต้ โดยสามารถเชื่อมโยงนำไปสู่กระบวนการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆแก่ผู้เรียน ซึ่งกระบวนการจัด การจัดการเรียนรู้อื่นๆต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาและสามารถให้ผู้เรียนนำไปปรับใช้ได้จริงในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง ด้านต่าง ๆ ในขณะที่เดียวกันการจัดการศึกษาในพื้นที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความคิด ผลจากการประเมินการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ (บุญสิทธิ์ ไชยชนะ และคณะ, 2559, น. 95) สอดคล้องกับ รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การส่งเสริมรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านความคิดควรจัดควบคู่ไปกับการพัฒนาครูให้มีความรู้ความ เข้าใจที่ถูกต้อง การศึกษารูปแบบการส่งเสริมผู้เรียนให้มีการประดิษฐ์การวิเคราะห์เหตุการณ์ การตัดสินใจ การรับรู้เท่าทันสื่อ รูปแบบของโรงเรียนที่ส่งเสริมการคิดเพื่อสร้างนวัตกรรมสำหรับแก้ปัญหาโดยมีการสนับสนุน ทางด้านนโยบายและงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาการคิดทั้งระบบ (บุญสิทธิ์ ไชยชนะ และคณะ, 2559, น. 96) ปัจจุบันในพื้นที่ประสบปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา และในขณะเดียวกันหน่วยงานในพื้นที่ได้ให้ ความร่วมมือในการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรที่จะต้องให้ตอบสนองและสอดคล้อง กับบริบท จำนวนครูผู้สอนจะต้องมีเพียงพอ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการศึกษา (สิทธิชัย ทองมาก, วุฒิชัย นิยมเทศ, เรชา ชูสุวรรณ, และฤทัยชนนี สิทธิชัย, 2559, น.190-191)

การจัดการเรียนรู้สุขศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ทั้งนี้สืบเนื่องจาก สุขศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่ช่วยให้บุคคลและชุมชนนั้นได้มีความรู้ มีทัศนคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง เกี่ยวกับสุขภาพซึ่งนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดี และในปัจจุบันปัญหาทางสุขภาพส่งผลกระทบต่อการณ์ดำเนินชีวิต เป็นอย่างมาก ปัจจุบันเรื่องเกี่ยวกับเพศศึกษาเป็นประเด็นที่นำไปสู่การเกิดปัญหาในสังคมปัจจุบัน ซึ่งการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนสุขศึกษาเกี่ยวกับเพศศึกษาสำหรับกลุ่มวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนต้องใช้กิจกรรมที่ เหมาะสม และปัญหาในประเด็นนี้ยังคงเป็นปัญหาของสังคมในทุกพื้นที่ ซึ่งในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้เน้นการสอน ในรายวิชาสุขศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเพศศึกษายังไม่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ รวมถึงเนื้อหาใน พ.ร.บ.แก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อีกทั้งปัจจุบันจากการนำเสนอข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาที่เป็นปัญหา ของวัยรุ่น ประเด็นสำคัญคือเมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่สามารถแก้ปัญหาหรือหาทางออกได้ ส่งผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ซึ่งปัจจุบันในพื้นที่กำลังประสบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมส่งผลต่อ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต ทั้งนี้สืบเนื่องจากการยึดหลักศาสนาในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝัง จากการเลี้ยงดูและโรงเรียนสอนศาสนา และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสุขศึกษาที่ใช้ในการสอนไม่สอดคล้องกับหน่วยงาน

สาธารณสุข โดยปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศศึกษาในวัยรุ่น เช่น การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อย นิยมมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน แม่วัยใสที่เพิ่มขึ้น วัยรุ่นมีแนวโน้ม เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีการทำแท้งเพิ่มขึ้น และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และสอดคล้องกับ พิจามญช์ จันทร์สุ, สิงหา จันทน์ขาว, และอนันต์ มาลาร์ตัน (2564, น.217) พบว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับเพศศึกษาต้องเป็น เรื่องที่กำลังเป็นปัญหาเกิดขึ้นจริงโดยสามารถนำไปใช้จริงได้ และสอดคล้องกับ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2558, น.70) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาวชนเกี่ยวกับเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ในพื้นที่ภาคใต้ ทางโรงเรียน ควรมีการจัดการฝึกอบรมให้ผู้เรียนได้มีความรู้ เข้าใจในปัญหาที่ต้องตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ ผู้สอนต้องคำนึงการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้อง โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ และนำไปใช้ได้เหมาะสม ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้สอนที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้เห็นถึงปัญหาต้องการ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และเพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาในพื้นที่ ให้มีคุณภาพ จึงทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุป้าหมายการเรียนรู้ สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ บริบทการจัดการเรียนรู้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อหาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษา ในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. เพศศึกษา หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางเพศ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม เพศสภาพ ค่านิยมทางเพศ ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ และการปฏิเสธในการนำตัวเองให้ปลอดภัยจากสถานการณ์ต่าง ๆ
  2. ป้าหมายสุขศึกษา หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ เจตคติ ทักษะการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศศึกษา
  3. ความรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่มีความรู้ เข้าใจ ในเรื่องเพศศึกษาที่สามารถบอก อธิบาย และนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง
  4. เจตคติ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงความคิดเห็น อธิบายเหตุผลที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ศึกษาได้อย่างเหมาะสม
  5. ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียนที่จะสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพศศึกษาได้อย่างปลอดภัย
  6. บริบทภาคใต้ หมายถึง สภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ศาสนา วิถีชีวิต สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในพื้นที่
  7. วัฒนธรรม หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณี การแต่งกาย วิถีการดำเนินชีวิตในสังคมของประชากรในพื้นที่
  8. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษา หมายถึง การกำหนด จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ที่เป็นตัวกำหนด และสามารถเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ
  9. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในพื้นที่ ประกอบด้วย
- 1) ครูผู้สอนสุขศึกษา ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยมีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไป 2)

กลุ่มผู้นำทางสังคม คือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับระบบการศึกษาในพื้นที่ และ 3) กลุ่มนักวิชาการสุขศึกษา หรือ สาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่รับรู้ข้อมูลปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ที่ สามารถให้ข้อมูลได้ตรงกับกรวิจัย

10. แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา หมายถึง ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งทำให้ได้แนวทางของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ ที่ควรจะใช้สอน ลักษณะของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการวัดและ ประเมินผลด้วยวิธีการใด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาสภาพบริบทและแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพศ ศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการวิจัย เป็น 2 ส่วน คือ (1) การตรวจสอบด้านข้อมูล (Data triangulation) โดยกำหนดแหล่งข้อมูลจาก เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน (2) การตรวจสอบวิธีการเก็บข้อมูล (Methods triangulation) โดยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีวิธีดำเนินการและขอบเขตของการวิจัย จำแนกออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 กำหนดแหล่งข้อมูลของการวิเคราะห์เอกสาร ประกอบด้วยเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 สร้างเครื่องมือ คือ แบบบันทึกข้อมูล ในหัวข้อด้านสภาพบริบทในการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและปรับ แก้ตามข้อเสนอแนะ
- 1.3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ช่วงเวลาในการเก็บ 3 สัปดาห์
- 1.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้

2.1 กำหนดแหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศ ศึกษาในพื้นที่ เป็นการกำหนดจังหวัดละ 3 คน และเลือกแบบเจาะจง จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน 2) กลุ่ม ผู้นำทางสังคม ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการศึกษาในพื้นที่ จำนวน 3 คน และ 3) กลุ่มนักวิชาการสุขศึกษาหรือ สาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศศึกษาในพื้นที่ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบก้อนหิมะ (Snowball technique) กำหนดกลุ่มละ 2 คน รวม 6 คน จากนั้น ขยายขอบเขตให้ได้ข้อมูลที่อิ่มตัว (data saturation) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

2.2 การสร้างเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interview) เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับแก้ และทดลองใช้เครื่องมือกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบ คุณภาพในประเด็นข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ พบว่า มีความเป็นปรนัยค่าความเที่ยงที่ 0.72 ซึ่งสอดคล้องกับ ประเด็นข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้

2.3 ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์ เพื่อให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

รู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4 นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และทำการสรุปองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3 นำผลจากการวิเคราะห์เอกสาร วิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางในการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ มาสังเคราะห์ร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลของแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในพื้นที่ จำนวน 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มครูผู้สอน 2) กลุ่มผู้นำด้านสังคม และ 3) กลุ่มนักวิชาการสุขศึกษา หรือสาธารณสุข กำหนดจุดเริ่มต้นกลุ่มละ 2 คน รวม 6 คน จากนั้นขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูล สภาพบริบท และการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการวิเคราะห์และสรุปข้อมูล
2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม รวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และทดลองใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถาม พบว่า มีความเป็นปรนัยนำไปใช้สัมภาษณ์จริงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ทั้ง 2 ส่วน มาสังเคราะห์ร่วม เพื่อสร้างเป็นข้อมูลประกอบในการสรุปร่วมกันให้ได้แนวทางของการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสภาพบริบทและการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกและสังเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า

1. สภาพบริบททั่วไปมีการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่เกี่ยวกับความเชื่อตามหลักศาสนา ค่านิยม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร วิถีในการดำเนินชีวิตที่มีความเป็นอยู่ที่มีความหลากหลายในบริบทเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ในความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมนี้ทำให้การดำรงชีวิตของประชากรมีความหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับภาษา ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม โดยทั้งหมดนี้จะมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตจะค้ำถึงหลักศาสนาเป็นหลัก เชื่อมโยงถึงการจัดการศึกษาด้วยเช่นกันที่ส่งผลทำให้การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันยังขาดการเชื่อมโยงด้านความรู้ ทัศนคติ และทักษะต่าง ๆ ตลอดจนการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในสภาวะที่กำลังประสบกับปัญหาสุขศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศศึกษาในพื้นที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่ถูกต้อง โดยจะต้องมีลักษณะการเน้นองค์ความรู้ที่ถูกต้อง
2. ผลของการศึกษาความต้องการแนวทางการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบ

กิ่งโครงสร้าง และทำการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 แนวทางด้านจุดประสงค์ ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ และเผยแพร่ให้กับชุมชน สังคมได้ และต้องให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในพื้นที่

2.2 แนวทางด้านเนื้อหา สาระ ควรเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน เป็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น และเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจที่ต้องการอยากจะเรียนรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติใช้จริงและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทางด้านสุขภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับในเรื่องเพศศึกษา

2.3 แนวทางการจัดกิจกรรม ควรเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกและลงมือปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย น่าสนใจ และเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

2.4 แนวทางด้านสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ สื่อที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้สื่อจะต้องมีความทันสมัย เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในพื้นที่

2.5 แนวทางการวัดและประเมินผล วัดตามสิ่งที่ได้ระบุไว้ในจุดประสงค์ที่สามารถนำไปสู่การวัดและประเมินไปใช้ในการปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดีกว่าเดิม ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติและการนำไปใช้ที่สอดคล้องกับบริบทโดยสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพของพื้นที่

อภิปรายผลการศึกษา

ผลวิจัยจากการศึกษาสภาพ บริบท และแนวการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำมาอภิปรายผลได้ตามรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพบริบท และการจัดการเรียนรู้ พบว่า

1.1 สภาพบริบททั่วไปมีการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่เกี่ยวกับความเชื่อตามหลักศาสนา ค่านิยม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่มีความหลากหลายในการอาศัยอยู่ร่วมกันของประชากรในพื้นที่ ซึ่งในความเป็นอยู่ที่มีความต่างนี้สามารถทำให้ประชากรอยู่ร่วมกันได้ด้วยความเข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สืบเนื่องจากประชากรในพื้นที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งประชากรร้อยละ 83 นับถือศาสนาอิสลาม ยึดหลักศาสนาในการดำเนินชีวิตเป็นสำคัญโดยทำให้มีความแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับ อรจินดา บุรสมบุญ (2561) กล่าวว่า สังคมพหุวัฒนธรรมคือ สังคมที่อยู่ร่วมกันในความหลากหลายและแตกต่างกัน สามารถแบ่งได้หลายประเภท ทั้งเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา วิถีชีวิต การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

1.2 การจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ เป็นรูปแบบการศึกษาแบบพิเศษที่เน้นการสอนศาสนาควบคู่ไปกับการสอนวิชาสามัญทั่วไป รวมถึงโรงเรียนที่สอนศาสนาประจำมัสยิด (โรงเรียนตาดีกา) ซึ่งมีความหลากหลายและมาตรฐานของคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ส่งผลทำให้การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงด้านความรู้ ทักษะคิด และทักษะการปฏิบัติต่าง ๆ ตลอดจนการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในสถานะที่กำลังประสบกับปัญหาสุขภาพศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศศึกษาในพื้นที่ ทั้งนี้ยังไม่บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่เหมาะสมและถูกต้อง ทั้งนี้สืบเนื่องจากในพื้นที่นั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดในมิติของการยึดหลักศาสนาในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ และการศึกษาในพื้นที่นั้นจะต้องสอดแทรกในเรื่องของหลักศาสนาร่วมด้วย

สอดคล้องกับ ทิฆัมพร สมพงษ์ วุฒิชัย นิยมเทศ, เอกกรินทร์ สังข์ทอง, และ เรขา ชูสุวรรณ (2559, น.99) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในพื้นที่ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย คือ เชื้อชาติ ศาสนา ความเป็นอยู่ และมีการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างออกไป มีการสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจนในพื้นที่ มีระบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นหลักศาสนาเป็นสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงการเรียนการสอนที่ยังขาดและไม่ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องสุขภาพ หรือการให้ความรู้ทางด้านเพศศึกษากับผู้เรียนในพื้นที่อย่างเพียงพอ ซึ่งทำให้ในพื้นที่ยังประสบกับปัญหาเรื่องสุขภาพ และขาดความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่

2. แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้สุขศึกษาของนักศึกษาในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

2.1 แนวทางด้านจุดประสงค์ ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านต่าง ๆ ที่จะต้องให้เกิดกับตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยสามารถนำไปปรับใช้จริงได้ทั้งในด้านความรู้ ทักษะคิด และความคิด และการนำไปปฏิบัติ ซึ่งในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ยังไม่ครอบคลุมครบทุกด้าน สืบเนื่องจากเป้าหมายของการสอนต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในแต่ละด้าน เพื่อวางแผนในการออกแบบกิจกรรมในลำดับต่อไปให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับ กุลิศรา จิตรชญาวัฒน์ (2562, น.6) กล่าวถึง การกำหนดจุดประสงค์ ควรเริ่มจากการกำหนดสิ่งที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีทักษะและพฤติกรรมด้านใดบ้าง เพื่อเป็นการวางแผนเตรียมเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผลให้มีความสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับ เอมอัมชา วัฒนบูรานนท์ (2559, น.42) ได้กล่าวว่า เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาต้องการให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับภาวะสุขภาพในด้านความรู้ ด้านเจตคติ และการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.2 แนวทางด้านเนื้อหาสาระ เน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นจริงในพื้นที่ เป็นเรื่องให้ผู้เรียนให้ความสนใจที่ต้องการอยากจะเรียนรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งควรเป็นเนื้อหาที่มีความเข้าใจปรากฏการณ์ในพื้นที่ผ่านมิติในเรื่องเพศ รสนิยมทางเพศ การเห็นคุณค่าในตนเอง เพศศึกษาในบริบทสามจังหวัด วิถีชีวิตคู่ ทักษะการปฏิเสธให้ปลอดภัยจากการมีเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื้อหาที่ใช้ในการสอนปัจจุบันไม่ได้มาจากความต้องการของผู้เรียนโดยตรง หรือไม่ได้สอบถามจากความต้องการของผู้เรียน ทำให้ขาดองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังประสบกับปัญหา สืบเนื่องด้วยทุกวันนี้อิทธิพลของความจริงร้ายกาจในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตที่หลากหลาย โดยเฉพาะกลุ่มวัยเรียนที่เป็นนักเรียน นักศึกษา เมื่อเผชิญกับปัญหาจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องและเป็นปัญหาในกลุ่มวัยเรียนเพื่อที่จะนำไปเป็นข้อมูลประกอบการป้องกัน การเกิดปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2558, น. 71) วิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาเยาวชนในพื้นที่ พบว่า แนวทางด้านอนามัยเจริญพันธุ์ โดยการฝึกอบรมในโรงเรียน ต้องให้การประชาสัมพันธ์โดยมีการสื่อสารที่สร้างความรู้ เข้าใจถึงปัญหาในมิติเรื่องเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ โดยอธิบายให้เข้าใจในผลกระทบที่จะตามมา และสอดคล้องกับ เอมอัมชา วัฒนบูรานนท์, (2559, น.42-43) ได้กล่าวว่า ความรู้เรื่องเพศ (เพศศึกษา) เป็นเนื้อหาทางสุขศึกษาที่สามารถแก้ปัญหาในสังคมได้

2.3 แนวทางด้านจัดการเรียนรู้ เน้นกิจกรรมที่เป็นกระบวนการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ (Active Learning) โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุกกับกิจกรรม เรียนรู้ร่วมกันโดยมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารที่เข้าใจตรงกัน และสามารถยอมรับซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และผู้เรียนยังขาดการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ปัจจุบันมีการเกิดโรคระบาดของโควิด 19 ควรมีลักษณะของการเรียนรู้ในรูปแบบ

ออนไลน์ด้วย ซึ่งการสอนทั้งสองแบบนี้ต้องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนเช่นกัน ตลอดจนการจัด กิจกรรมจะต้องคำนึงถึงผู้เรียนในเรื่องเพศ สืบเนื่องจากหลักศาสนาอิสลามไม่อนุญาตให้มีการใกล้ชิดกันระหว่าง เพศชายและหญิงมากเกินไป ทั้งนี้ผู้สอนควรคำนึงในประเด็นนี้ร่วมด้วย สอดคล้องกับ บุญสิทธิ์ ไชยชนะ และ คณะ (2559, น. 96-99) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ พบว่า การศึกษาในทุกช่วง ต้องพัฒนาทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย อีกทั้งข้อเสนอแนะยังพบว่าควรเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับหลักศาสนา และสอดคล้องกับ เอมอัมชา วัฒนาบุรานนท์ (2559, น.46-47) ได้ยกตัวอย่างการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่สำคัญควรจัดให้มีการบูรณาการ (Integrated Education) จัดการเรียนรู้อย่างผสมผสาน เนื้อหา ความหลากหลายของกิจกรรมสามารถเชื่อมโยงด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ ให้สอดคล้องกัน และสอดคล้องกับ สิทธิชัย ทองมาก และคณะ (2561, น.193) ได้ศึกษาประเด็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ว่า ควรจัดการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการสาระและพหุ วัฒนธรรมศึกษา เนื่องจากการสอนแบบลักษณะนี้เป็นการสอนแบบองค์รวมที่สอดคล้องในพื้นที่ ต้องตระหนักและ มีการนิเทศติดตามผลของกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการสร้างความเข้าใจ ยอมรับในความหลากหลายและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างในพื้นที่ได้อย่างมีความสุข

2.4 แนวทางด้านสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ เน้นสื่อที่กระตุ้นผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันน่าสนใจ มีลักษณะสื่อที่เป็นภาพเคลื่อนไหว วีดีโอ (VDO) แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ เช่น แคนวา (Canva) สื่อแบบเสมือนจริง (AR) และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ผ่านช่องทางออนไลน์ในยุคปัจจุบัน ที่สร้างความสนใจ ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นที่ล่อแหลมเกินไปและคำนึงผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้การใช้สื่อ การสอนในปัจจุบันยังไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม สืบเนื่องจากพื้นที่มีบริบท เชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ตามหลักศาสนา ซึ่งการเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมนั้นส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พิชามญช์ จันทร์สุ และคณะ (2564, น.116) ได้ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยด้านสื่อพบว่า ควรเป็นสื่อผสม ที่มาจากบุคคล และหน่วยงานในชุมชนพื้นที่มาใช้โดยเป็นที่สนใจกระตุ้นการเรียนรู้ และเหมาะสมกับบริบท เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ วีดีโอภาพเคลื่อนไหว ทั้งนี้ไม่ควรล่อแหลมเกินไป ควรใช้ภาพการ์ตูนแทน เพื่อป้องกันการ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เพื่อความเหมาะสมในหลักของศาสนา

2.5 แนวทางด้านการวัดและประเมินผล ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ วัดและประเมินไปตาม สภาพความเป็นจริงและปรับไปตามบริบท ทั้งนี้จากตามหลักการประเมินนั้น ควรประเมินตามจุดประสงค์ที่ได้ กำหนดไว้โดยมีความต่อเนื่องเหมาะสมกับสภาพและบริบท ซึ่งการวัดและประเมินผลที่พบจากการวิจัย ยังขาดการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียนในบริบทของผู้เรียนในพื้นที่ สืบเนื่องจากสภาพและบริบทในพื้นที่ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและที่มีความแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศซึ่งจะต้องคำนึงประเด็นของการวัด และประเมินผลให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนด้วย ทั้งนี้โดยควรมีการวัดและประเมินก่อน การจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ และหลังจากการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงผลการประเมินที่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ ณิชดา เวชญาลักษณ์ (2561) กล่าวว่า การประเมินเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สามารถทราบ ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน สืบเนื่องจากหลังการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาสามารถตรวจสอบ ผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านที่ได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ เอมอัมชา วัฒนาบุรานนท์ (2559, น.63-65) ได้กล่าวถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินความรู้ การประเมินทัศนคติ และการประเมิน การปฏิบัติ โดยการประเมินความรู้หรือประเมินด้านพุทธิพิสัย การประเมินด้านเจตคติ และการปฏิบัติหรือ การประเมินด้านทักษะความชำนาญ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สภาพและบริบทของการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปได้นั้นสามารถนำไปใช้จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนักศึกษาในพื้นที่ได้
2. แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ตลอดจนสามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และการมีพฤติกรรมที่ถูกต้องโดยสามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมในพื้นที่
3. การวิจัยในครั้งนี้ได้ประสบกับปัญหาคือ ผู้เรียนหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งก่อนหน้านี้ผ่านการเรียนในรูปแบบออนไลน์มา ยังไม่มีความคุ้นชินหรือการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันกับการเรียนในห้องเรียนที่ต้องมีกิจกรรมทำร่วมกัน ผู้วิจัยจะต้องทำการละลายพฤติกรรมในช่วงแรกทุกสัปดาห์ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคุ้นชิน และมีสัมพันธภาพในการเรียนที่ดีระหว่างกัน และสุดท้ายสามารถทำให้การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านไปได้ด้วยดีจากการร่วมมือของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาใน 5 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ คือ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผล ที่สามารถเป็นนวัตกรรมต่อยอดในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันอยู่เสมอ
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในรูปแบบออนไลน์ ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาในพื้นที่พิเศษ

กิตติกรรมประกาศ

1. ขอขอบคุณคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้
2. ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการวิจัยครั้งนี้

รายการอ้างอิง

- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน.(2565). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2566-2570*. สืบค้นจาก https://www.osmsouth-border.go.th/news_develop
- กุลิศรา จิตรชญาวนิช. (2562). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). *หลักการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิฆัมพร สมพงษ์, วุฒิชัย เนียมเทศ, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และ เรชา ชูสุวรรณ. (2559). การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 14 (1), 99.
- ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2558). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ (รายงานผลการวิจัย). สงขลา: สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญสิทธิ์ ไชยชนะ, เสกสรรค์ ทองคำ, เกสรี ลัดเลีย, ยะสี ลาเต๊ะ, อุษณิษา ภาคยานุวัตติ, เรณู บุปพะเรณู,... และนุรา กือจิ.(2559).รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. (รายงานการวิจัย). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พิชามญช์ จันทร์สุ, สิงหา จันทร์ขาว และอนันต์ มลารัตน์. (2021). *การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 16 (1), 110-119.
- สิทธิชัย ทองมาก, วุฒิชัย เนียมเทศ, เรชา ชูสุวรรณ, และฤทัยชนนี สิทธิชัย. (2561). เหลียวหลังแลหน้าคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5 (ฉบับพิเศษ), 186-198.
- อรจินดา บุรสมบุรณ์. (2561). *รายงานพิเศษได้ สังคมพหุวัฒนธรรม สังคมที่อยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานความแตกต่าง*. สืบค้น จาก http://thainews.prd.go.th/website_th/news/print_news/TNRPT
- เอมอัมชา วัฒนาบุรานนท์. (2559). *การวิจัยพัฒนาโมเดลเพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ : ชุดโครงการวิจัยสำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

Translated Thai References

- Burasomboon, O. (2018). *Southern Special Report. Multicultural society A society that can coexist on The basis of differences*. Retrieved from http://thainews.prd.go.th/website_th/news/print_news/TNRPT. [in Thai]
- Chaichana, B., Thongkham, S., Ladlia, K., Latte, S., Usanisa, P., Buppharenu, R,...and Kuechi, N. (2016). *Suitable educational management model for special development zones or areas southern border provinces*. (Research report). Yala: YaLa Rajabhat University. [in Thai]
- Janturos, P., Chankhao, S., & Malarat A. (2021). Development of Integrated Life and Family Courses For students based on the cultural context of the three southern border provinces. *Journal of Yala Rajabhat University*, 16(1), 110-119.[in Thai]

- Jitchayanavanit, K. (2019). Learning management. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Promsaka Na Sakolnakorn, T. (2015) *The guideline for operation development of government agencies on thai muslim youth problems in three southern border province of thailand* (Research report). Songkla: Institute for peace studies, prince of Songkla University. [in Thai]
- Sompong, T., Niamthes, W., Sangthong, E., Chusuwan, R. (2016, January-June). *Administration Educational institutions in multicultural society in the three southern border provinces*. Hat Yai Academic Journal, 14 (1), 99. [in Thai]
- Strategic Management Group of Southern Border Provinces. (2022). *Southern Border Provinces Development Plan 2023-2027*. Retrieved from https://www.osmsouth-border.go.th/news_develop [in Thai]
- Thongmark. S., Neimted. W., Choosuwan. R., Sitticha. R. (2018). Look back and look at quality Education in the three southern border provinces. *Prince of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences*, 5 (special issue), 186-198.[in Thai]
- Vejjalak, N. (2018). Principles of learning management. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Wattanaburanon, A. (2017). *Research on the development of a love model for enhancing humanity: aresearch project set for higher education students*. Bangkok: O.S. Printing House. [in Thai]